

0722 531 385

השבוע בקו

ניתן להאזין לשלוחה הסודית

אוצר שיעורים השבועיים

מסדר שלוחה סודית לכל סדר
בשלוחה 3

תהלה

גליון שבועי לגילוי אור הנשמה ע"פ משנת הבעש"ט הק' ותלמידיו

פרשת בהעלותך תשפ"ה / גליון ש"ס

הלימוד היומי בספרי חסידות

לשבוע הבעש"ט

ספה"ק מאור עינים (שמות)

יום	מד"ה
ראשון	וכל אחד כפי מה שהוא
שני	ונודע כי הרע הוא
שלישי	ורבי מאיר יצא מזה
רביעי	ונודע שהמחשבה שבכל
חמישי	כי זה עיקר עבודתו
שבת	עד ד"ה וכן בכל השבוע

להצטרפות למנוי לחברת החודשית עד הבית
ניתן להירשם 07474-61616

נקודה מתוך דא"ח כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

רוח אפנו

עבודת הפרשה מספרי החסידות – בשפת המעשה

דיבורי חסידות

תכליתנו להמשיך אורו יתברך בעולם על ידי המצוות, וזהו ענין קומת המנורה

מבואר בליקוטי תורה לה'תניא (חוקת סה) ענין תכלית ירידתנו בעולם הזה בגוף גשמי, שלכאורה הרי היינו תחת כסא הכבוד לפני ה', כמו שכתוב 'חיי ה' אשר עמדתני לפניו' (מלכים א' ו, א), ולמה היה לנו להיכנס בעולם עכור זה.

אלא התכלית היא שרצה הש"ת שאורו אשר למעלה מכל מידה וגבול, אשר עליו כתוב 'אני ה' לא שנית' (מלאכי ג, ו), יתגלה בעולם הזה בכל העניינים הגשמיים.

וזאת על ידי מצוות עשה ומצוות לא תעשה, כי על ידי מצוות עשה ממשיכים קדושתו יתברך כאן בעולם הזה כמו שמבשרים 'אשר קדשנו במצוותיו', ועל ידי מצוות לא תעשה גם כן נתגלה כבודו יתברך, כמו שכתוב בוזהר הקדוש (תצוה קפד) 'כד אתכפיא סטרא אחרא אתלך יקרא דקודשא בריך הוא בכולו עלמין'.

ולזה ירדה נשמתנו בתוך גופנו הגשמי כאן בעולם הגשמי, כדי לכוון הסטרא אחרא בכל ניסיון של עבירה וכל משיכה של תאוות היתר, וכשכופים אותה נתגלה שמו יתברך כאן.

וזהו ביאור דברי חז"ל (שבת קט): 'כל העונה אמן יהא שמיה רבא בכל כוחו קורעין לו גזר דינו של שבעים שנים' – כי שבעים שנה רומזות לשבעת מידות של סטרא אחרא, כי כל מידה כלולה מעשר, וכשמתפלל שיהא שמו הגדול מבורך בעולם הזה – כופה הסטרא אחרא.

במשכן ה' נתגלה אורו יתברך בעולם, והמנורה היא עיקר האור, כי המנורה רומזת על החכמה העליונה (עין זוה"ק תרומה קנח, ובארכה בליקוטי קרי' ק"ה), אמנם התכלית העיקרית היא כמבואר שאורו יתברך יאיר בכל המדרגות, ועל כך רומזת כל קומת המנורה כמבואר בשל"ה הקדוש (שער האותיות ק' קדושה ב), וזה נרמז בכתוב 'עד ירכה עד פרחו מקשה הוא' (ת, ד) – שיהא אורו יתברך שווה בכל הקומה, היינו שיאיר בכל המדרגות. ולזה היה השולחן מכון נגד המנורה, כדי שיאיר אור ה' בחלקים הגשמיים הרמוזים בשולחן, שרומז לעשרות (כ"בכה).

וזהו מה שאמר חז"ל (במדבר רב טו, י) שנתקשה משה לעשות את ה"מקשה". כי נתקשה איך ממשיכים אור הש"ת אשר לגדולתו אין חקר עד המדרגות התחתונות, שיהיה מקשה אחת של אחדות הש"ת, על זה ציווה לו הש"ת שיעשה מה שיכול והש"ת יגמור בעדו. והנוגע אלינו הוא להתחיל בעבודה, והש"ת כבר יגמור בעדנו.

ולכן השליך משה את המנורה לתוך האש, כמבואר שם, כי על ידי כך האש הרומזת למסירת נפש אשר בכבשן האש, יצליח לעשות רצון הש"ת במצוות עשה ולא תעשה ולהמשיך אורו יתברך. ובזמננו גם התאמצות חזקה היא כבר דרגת מסירת נפש, ועל ידי זה נוכח להיות מוכן לשבתו יתברך.

מקור: רעוא דרעיון בהעלותך תשע"ה, הדעה והדיבור שצ"ב

תראה חסדים תביא עוד

העבודה שלנו היא לראות את החסדים כל הזמן, לצאת מהכלים. כך אנחנו מביאים גם את הקב"ה לשמחה, וכך אנחנו מאפשרים לו להשפיע חסדים כרצונו

האלו, כדי שעל ידי זה יעוררו חדוה ושמחה להבורא ברוך הוא, ויעשה להם גם עתה נסים כמאז. וזהו 'תחוג לי' – שהוא לשון חדוה והתלהבות אש". בכל חג וחג, העבודה היא לשמוח בהתלהבות אש על חסדי הש"ת שעשה לנו, כדי שהש"ת י"ו 'עניני ד' אל צדיקים', כאשר כתבתי מזה לעיל, ש'עניני ד' הם ביד הצדיקים, שעל ידי מעשיהם הקדושים הם מעוררים ועושים כביכול ענינים להקדוש ברוך הוא, שיתן עינו פקחא על עמו הקדוש לטובה. וזהו פירוש 'אל נא תעזוב אותנו כי על כן ידעת חנותנו במדבר', רוצה לומר שאתה הכרת הנפלאות וגודל החנינה שעשה עמנו השם יתברך במדבר, 'וחנותינו הוא מלשון חנינה', היית לנו לעינים – פירוש, כיון שאתה במדרגה, 'תהיה לנו לעינים' שתגרום במעשיך ובדבקותיך שישגיח השם עלינו בעיני פקחא". 'ענינים' הם כינוי להשגחתו יתברך, רחמיו וחסדיו הגדולים. איך מעוררים את חסדיו יתברך? על ידי שמזכירים את חסדיו.

למשוך את החבל

משל למה הדבר דומה: בוס פלוני היה נוהג להעניק טיפים ובנוסים רבים לעובדי המפעל שלו. פעם הוא הקשיב לשיחת העובדים במפעל, והוא שמע איך הם משבחים בהתפעלות, 'כמה טוב הוא הבוס שלנו. הבונוס שלו עשה לי את החג. הוא אדם טוב כל כך!', וכנהנה וכנהנה דיבורים שמחים ומאירים. הוא כל כך התרגש, וכבר למחרת חילק בנוס נוסף...

בנמשל, הדבר נכון פי כמה וכמה. כי מטבע הטוב להיטיב, וכל רצונו וחפצו של הקב"ה זה להיטיב ולהשפיע חסדים. אלא שסדר הבריאה הוא שדווקא התחתונים יעוררו זאת, והסדר הוא שבדיקו כפי שהתחתון מתנהג – כך נעשה הדבר בעליונים. יהודי הוא כמו חבל המושך בהשפעת הש"ת, ולאן שהוא מושך אותו, כך השפעת הקב"ה נמשכת. הקב"ה יושב ומחכה אפוא שאנחנו נמשך את החבל, שאנחנו נודה ונשבח ונתפעל ונשמח על גודל חסדיו, כדי שהוא יוכל לשמוח ולהמשיך לנו חסדים, ולא סתם חסדים, אלא חסדים מתוך שמחה – אשר שמחה היא פריצת כל הגבולות וחריגה מכל הגבולות. כשאדם שמח עם החסדים שהוא מקבל – הוא מעורר שפע בלתי מוגבל של חסדים.

'מבינים אתם', סיים זלמן בהתפעלות, 'העבודה שלנו היא לראות את החסדים כל הזמן, לא סתם לראות, אלא לשמוח, להשתאות בהתפעלות, לצאת מהכלים. כך אנחנו מביאים גם את הקב"ה לשמחה, וכך אנחנו מאפשרים לו להשפיע חסדים כרצונו. אז במקום להתחיל לדבר 'דברים של טעם', הבה נדבר קודם דברים שהקב"ה מחכה לשמוע אותם... אה, מה רב טובך טאטע! כמה טוב אתה שנתת לנו ספר הקדוש 'נועם אלימלך'..."

"אה, איזה חסד ה'", זלמן ניגב את החלה בקוטג', "איזו ארוחה טובה נתן לנו הש"ת. כמה טוב ה'! והנוף, פשש, איזו יצירה אלקית. נפלאותיו לבני אדם. כמה חסדים גלויים יש כאן. בכלל, כל הפינה הנפלאה הזאת, בין העצים המסוככים והציפורים המצייצות, היא ממש גיוואלדיג. כמה טוב הש"ת שופך עלינו. השקט, המנוחה והשלווה, ישוב הדעת – טאטע איך דאנק דיר! כמה טוב אתה מרעיף עלינו! כי הרבית טובות אלי והגדלת חסדך עלי..."

החבורה יצאה על דרך, ונועדה בפינת יער פלוני לשיחת חברים וחסיד'ישע פארברענגען. בעוד החברים נוטלים ידיים ופותחים את סעודתם, לא פסק פומיה של זלמן למלל חסדי ה' בהתפעלות, כמה המקום טוב והנוף טוב והארוחה טובה והיער הוא עוד יותר טוב ועוד יותר טוב.

לייבל החריף כבר לא סבל זאת. "מה אתה כל כך עסוק עם כל זה... אולי אתה מתחיל לדבר קצת דברים של טעם..."

זלמן חיך. הוא הוציא מכיסו ספה"ק 'נועם אלימלך' בפרשתנו, והתחיל ללמוד בפני בני החבורה.

תחגוג את הניסים

בפרשתנו אומר משה רבינו ליתרו "ויאמר אל נא תעזוב אותנו כי על כן ידעת חנותנו במדבר והיית לנו לעינים. והיה כי תלך עמנו והיה הטוב ההוא אשר יטיב ה' עמנו והטוב לך".

מקשה ה'נועם אלימלך': "ולכאורה 'והיית לנו לעינים' אין לו שחר, דהלא הארון וענני כבוד הולכים לפניו להורות להם הדרך. וגם איך מקושר זה 'כי על כן ידעת' לכן 'והיית לנו' כו..."

ומתוך: "נראה לפרש דהנה על ידי התערותא דלתתא הוא אתערותא דלעילא, והיינו כשהצדיק רוצה לעורר רחמים ושפע לעולם, צריך לעורר מתחילה חדוה ושמחה להבורא ברוך הוא, ועל ידי זה משפיע השם יתברך טובות לעולם. וזה נעשה על ידי שהצדיק מכיר ורואה בנסים ונפלאות שעושה עמנו יוצרנו בוראנו, אז בא לו שמחה מזה, וכיון שיש שמחה להצדיק, על ידי זה הוא מעורר שמחה למעלה. אבל מי שאינו מכיר בנפלאות ונסים בלתי אפשר לו לעורר רחמים". כל רצונו של הקב"ה הוא להשפיע טוב וחסד לעולם, והוא מחכה עלינו שנביא 'אתערותא דלתתא'. איך מעוררים זאת מלמטה? כשהצדיק בשמחה ובהתפעלות מהשפעת חסדי הש"ת, גם הש"ת נעשה בשמחה מכן, ומשפיע שוב רחמים וחסדים.

אם חשבנו שהדבר נכון רק לגבי צדיקים, מוסיף הר"א ואומר שזה נוגע לכל ישראל. "וזהו פירוש 'שלוש רגלים תחוג לי בשנה' – פירוש, דהנה בשלוש רגלים היה בכל אחד נס גדול לישראל, כידוע פסח היה יציאת מצרים, שבועות – מתן תורה, סוכות היה ענני הכבוד, וזה שצוה הקדוש ברוך הוא, שיזכרו ישראל ויתנו דעתיהם להכיר הנסים שנעשה להם בימים

לחיות עם מסירת נפש

מה הפירוש לחיות עם מסירת נפש? במה זה מתבטא בתוך חיינו?

(סודי התורה פ"ה) כשהוא מבאר את מצוות 'ונקדשתי בתוך בני ישראל' שיהודי מקיים כשהוא מוכן להיגרר על קידוש השם, הוא מפרש שם כן בפירוש בתוך דבריו (הלכה י'): **"וכן כל הפורש מעבירה, או עשה מצוה, לא מפני דבר בעולם לא פחד ולא יראה ולא לבקש כבוד אלא מפני הבורא ברוך הוא, כמניעת יוסף הצדיק עצמו מאשת רבו, הרי זה מקדש את השם"**.

כתוב כאן בפירוש שזה נקרא מסירות נפש. וזאת אומרת, שאדם שבכל התלויות החיים שלו הוא מוותר ומונע את עצמו מרצונותיו בשביל הבורא ברוך הוא, מקדש את שמו יתברך בכל ימי חייו. זה נקרא לחיות עם מסירות נפש!

והרמב"ם מדגיש שזה לא רק בנסיון של 'סור מרע' של עבירות, אלא גם ב'עשה טוב', דהיינו כאשר האדם צריך להתחיל ללמוד והעצלות מתגברת עליו, או כאשר הוא כבר באמצע הלימוד ומזדמן לפניו שיחה נאה המושכת אותו מאוד להפסיק מלימודו, וכך הוא בכל הפרעה ומניעה של תורה ומצוות, כאשר מתגבר על זה ומוותר על התענוג והנוחות שלו, הוא מקדש את שמו יתברך!

אברהם יצחק: אבל אני חושב עכשיו שזה בעצם הרבה יותר קשה. כי כאשר באמת יש נסיון של עבודה זרה וכדומה, פשוט לכל אחד שהוא מוכן למסור את נפשו, כי אף אחד לא מוכן בשום אופן לכפור בהש"ת חס ושלום, אבל בכל נסיון שמזדמן מדי יום ביומו, אין לנו את ההרגשה הזאת שאם עושים את זה כופרים בהש"ת ומאבדים את כל היהדות שלנו ח"ו, וממילא הרבה יותר קשה למסור את הרצון והחשק והתאוה, כי לא מרגישים שצריך מסירות נפש לזה...

משפיע: או אה... בדיק על הנקודה הזאת מדבר התניא! התניא בפרקים י"ח - כ"ה מאריך על המעלה של מחשבות מסירות נפש, והתועלת שיש מזה לכל עניני עבודת הש"ת, של כל דיברנו בשיחה הקודמת. ושם בפרק כ"ד וכו"ה הוא מאריך להתייחס לשאלה הזו, והוא מבאר על כך בדברים חוצבים וברורים איך שבעצם בכל עבירה שהאדם עושה הוא בעצם מורד בהש"ת ח"ו, ואיך שכל עבירה הוא ממש בחינת עבודה זרה רח"ל. רק שיש חילוק בדרכי התשובה כמבואר שם באורך.

אבל בעצם צריך האדם לשנן ולהבהיר לעצמו שכמו שהוא מוכן להשרף ולמות ממש בכדי שלא לכפור בהש"ת, כך בוודאי צריך להיות מוכן לוותר מתענוגיו ורצונותיו, שהם בוודאי הרבה יותר קלים מיסורי המיתה רח"ל, בשביל לא לעבור על איזה עבירה ח"ו, וכן בשביל לעשות ולקיים את מצוות הבורא יתברך.

אברהם יצחק: אז יוצא שבכדי להצליח לחיות עם מסירות נפש כמו שדיברנו, צריכים לשנן לעצמינו איך שאנחנו מוכנים להיגרר ולקפוץ מהר גבוה בשביל קידוש השם, שהמחשבות והם מעוררות אותנו להתגבר על הגוי' הקטן שבקרבינו המשכנע אותנו כל הזמן ללכת אחרי המשיכות הגשמיות שלנו.

משפיע: ממש נכון. וזה באמת אחד מהסיבות והתועלת שיש במחשבות מסירות נפש שלימד אותנו הרבי ר' אלימלך זי"ע, כי זה מפתח גדול לעבודת הש"ת האמתית שאנו מקיימים בחיים חיותינו, חוץ מהמעלות שדיברנו כבר שהמחשבות האלו מגלות ומאירות את קדושת הנשמה שבקרבינו.

אברהם יצחק: אז בקיצור, לחיות עם מסירות נפש פירוש לוותר ולמסור להש"ת כל מיני רצונות ותשוקות.

משפיע: נכון, וזה בעצם מביא שכל החיים שלנו יהיו 'מסורים' ו'מוקדשים' להש"ת, זה הפשט האמיתי בחיים של מסירות נפש, שכל החיים שלנו מוקדשים ומיוחדים להש"ת. הש"ת יעזור שנזכה לזה.

משפיע: זה בדיק הנקודה שהצדיקים רצו להדגיש במימרא הזו שעדיף **לחיות** על קידוש ה' מאשר **למות** על קידוש ה'. המימרא הזאת אומרת שהחכמה אינה לסיים את החיים, ובפעם אחת למסור את כל החיים להקב"ה, אלא החשיבות האמתית היא שהאדם יקדיש את חיי היום יום שלו להקב"ה, ויחיה את כל החיים שלו בשביל הקב"ה יום אחרי יום.

שהרי בדרך כלל האדם חושב על עצמו, הוא מחפש את הנוחות שלו ואיך למלאות את הרצונות והתשוקות האישיות שלו, וברגע שהוא מחליט למסור ולוותר מעצמותו בשביל הקב"ה, הוא מקדיש את חיותו להקב"ה, ופשוט מוסר את כל החיים שלו עבור הקב"ה, כשכל החיים שלו מתחילים להיות סובבים סביב עבודת הש"ת.

זה מסירות נפש האמתית, שזה עיקר כוונת הש"ת, שזה הרבה יותר חשוב מאדם שסיים את חייו ונהרג על קידוש השם, הוא מקדש את שמו יתברך בכל חלקי החיים שלו.

אברהם יצחק: ובזה שהוא מוותר על הרצונות והנוחות שלו הוא מקיים 'ונקדשתי'! זה חשוב להקב"ה ממש כמו אחד שהסכים לקפוץ מהגג בשביל הקב"ה?

משפיע: כן! כי מקצת נפש הוא כמו כל הנפש, כלשון הגמרא (בבא מציעא אה) 'מה לי קטלא כולה מה לי קטלא פלגא'. כאשר אדם מוסר איזה רצון או איזה תשוקה מעצמו, הוא בעצם מוסר חלק מהנפש שלו להקב"ה, וזה חשוב להקב"ה כמו 'קטלה כולה' כמו שמסר את כל הנפש שלו להקב"ה.

ולכן, כאשר אדם מוצא את עצמו בעת נסיון, בין נסיון של 'סור מרע' של ראייה שמיעה או דיבור אסור, ובין נסיון של 'עשה טוב' כאשר העצלות והנוחות שלו מנסים למנוע מלימוד או תפלה וכיוצא בזה, צריך האדם לקלוט שזה בעצם ממש כמו אותו הגוי הרשע שרוצה לנתקו מהש"ת, שהרי גם כאן הנסיון הזה רוצה לנתק ולהרחיק אותו מהש"ת.

וממילא, כמו ששם כאשר האדם רואה שאין שום דרך להיחלץ מהגוי הרשע הזה כי אם על ידי קפיצה מהגג ומיתה על קידוש השם הוא מוכן לעשות גם את זה כדי שלא לכפור בהש"ת, כך ממש בנסיון הזה העומד לפניו, הוא מוכן למסור ולוותר על התאוה והרצון האישי שלו בכדי לא להתרחק מהש"ת. והווייתו זה, הוא ממש מסירת חלק מנפשו על קידוש שמו יתברך.

הגוי הקטן בקרבנו

אברהם יצחק: אז בעצם הציור והדמיון הזה שדיברנו, שבא איזה גוי ורוצה להכריח אותי לעבור עבודה זרה למשל, בעצם יש לנו את זה בכל רגע; כי הגוי הזה הוא בעצם היצר הרע הידוע והמוכר שלנו! שהוא בעצם עומד מולנו כל הזמן ומנסה לשכנע אותנו להתנהג בניגוד לרצונו יתברך. זה רעיון נפלא לחשוב ככה: צריך פשוט להתייחס ליצר הרע כמו איזה גוי רשע הרוצה להעביר אותנו על הדת.

משפיע: נכון מאוד. וממילא בכל פעם שעומדים כנגד היצר הרע, ומסכימים לוותר ולהמנע מאיזה רצון או תענוג שכנגד התורה ורצונו יתברך, אנו מקיימים מצוות קידוש השם: כי אנו מוסרים איזה חלק מהנפש להש"ת, כמו שהסברנו שבכל חפץ ורצון של האדם מונח חלק מהנפש שלו, וחלק נפש ככל הנפש כולו. וזאת אומרת שאנו מקיימים מצוות ונקדשתי בתוך בני ישראל!

אברהם יצחק: זה נראה חידוש גדול... מעניין אם זה כתוב באיזה מקום?

משפיע: ודאי שזה כתוב. הרמב"ם בהלכות קידוש השם

משפיע: שלום וברכה אברהם יצחק.

אברהם יצחק: שלום א גוט יאר.

משפיע: נו, מה הנושא היום? יש לך איזה נושא שאתה רוצה לדבר?

אברהם יצחק: המשפיע זוכר שדיברנו לפני כמה שבועות על הנושא של 'מסירות נפש'? היתה לי ברוך השם תועלת גדולה מהשיחה הזאת. קודם כל כי הבנתי שמה שכתוב ב'צטיל קטן' בעצם שייך גם אליי. וחוף מזה, מה שהמשפיע הוסיף לי שלבד ממה שצריכים לצייר ולדמיין את ההר הגדול שצריכים לקפוץ ממנו, צריכים גם לצייר בצירוי חי איך שעומד לפני איזה גוי רשע הרוצה להסית אותי לעבודה זרה, עד שאין לי שום ברירה רק לקפוץ מההר הגבוה.

כשמציירים את זה, זה בעצם מחשבה אמיתית של מסירות נפש שלה מוכן כל אחד מישראל ממש, ואפילו קל שבקלים כמו שאומר בעל התניא.

משפיע: גיוואלדי. אני נהנה לראות שאתה זוכר את מה שדיברנו ומסכם את זה כל כך יפה.

אברהם יצחק: אז עכשיו רציתי להמשיך לדבר על הנושא הזה.

משפיע: יש עוד איזה נקודה לא ברורה בנושא הזה?

אברהם יצחק: לא. הנקודה דווקא ברורה מאוד. אבל רציתי לשאול על הנושא של 'לחיות עם מסירות נפש'. אומרים תמיד בשם צדיקים שעיקר החכמה הוא לחיות על קידוש השם ולא רק למות על קידוש השם... השאלה היא מה זה בדיק? מה פירוש לחיות עם מסירות נפש? איך עושים את זה בדיק?

משפיע: לחיות עם מסירות נפש... או אה, זה כבר שאלה טובה! זה באמת נקודה שנוגעת בכלליות לכל עניני עבודת השם.

אברהם יצחק: אבל מה זה נקרא? מה פירוש לחיות עם מסירות נפש? ללמוד יומם ולילה להתאמץ למעלה מהכוחות עד כלות הנפש? או אולי להימנע מאכילה ושינה עד כמה שרק שייך? זה פירוש לחיות עם מסירות נפש? פשוט לא נראה לי שזה מה שצריכים לעשות...

זיך אוועק געבן

משפיע: ודאי שלא. אתה בהחלט צודק. כל הדוגמאות שהבאת הם בוודאי לא מה שהקב"ה רוצה מאתנו, ובדוואי לא זה הפשט של 'לחיות עם מסירות נפש'. הפירוש הפשוט של זה הוא, למסור את עצמינו להש"ת. "זיך אוועק געבן" פארן אייבערשטן". מה שאומר, שהאדם יהיה מוכן למסור מעצמו בשביל הקב"ה, דהיינו, לוותר על כל מיני נוחות, או על כל מיני רצונות או תאוות בשביל הש"ת. וזה לא רק בנוגע ל'סור מרע', לימנע מכל מיני משיכות ותאוות, אלא גם בנוגע ל'עשה טוב', דהיינו להשקיע את הכוחות שלו והרצונות שלו והמחשבות שלו בתורה ועבודת הש"ת, ולעבוד את הש"ת בכל מיני זמנים ומצבים אפילו כשאין לו את החשק והרצון. זה פירוש חיים של מסירות נפש, למסור את החיים שלנו בעבור הש"ת.

אברהם יצחק: אבל מה זה קשור למסירות נפש? המשפיע מדבר על אדם שמוותר מהתאוות והנוחות שלו עבור הקב"ה, הוא אבל לא מוסר את נפשו ממש, הוא נשאר בחיים חיותו כמו קודם ובסך הכל הוא וויתר על כל מיני רצונות שלו, למה לקרוא לזה מסירות נפש?

משתתף נרשן בן מלכה לרגל זיכרון יעקב הוראה במסגרת פרויקט "החיים החדשים"	ברכת מוץ טוב שליחת כותב לירידת החשוב והחשוב הרב יעקב הלוי ראטה וכו' וכו' לרגל שמחת תורה וזיכרון יעקב	400 גליציות לזיכרון הרבים גליציות לזיכרון הרבים הרב יהודה פייטלבוים לרגל זיכרון יעקב וזיכרון יעקב	ברכת מוץ טוב שליחת כותב לירידת החשוב והחשוב הרב בנימין בריי וכו' וכו' לרגל זיכרון יעקב וזיכרון יעקב	ברכת מוץ טוב שליחת כותב לירידת החשוב והחשוב הרב שלום שמואל ראובן וכו' וכו' לרגל זיכרון יעקב וזיכרון יעקב	ברכת מוץ טוב שליחת כותב לירידת החשוב והחשוב הרב חיים שווארץ וכו' וכו' לרגל זיכרון יעקב וזיכרון יעקב
--	---	--	--	---	--

זוכה לדברים הרבה

מה המשמעות המהותית בכך שהעוסק בתורה 'זוכה לדברים הרבה'? למה התאחדו במעמד אחד גילוי אחדותו יתברך ונתינת התורה? ומהו הכוונה שהתורה ניתנה לנו במתנה?

עצמו מינה וביה לכאורה; שהרי 'שכל' פירושו השגה והבנה, וינבדל' פירושו מה שלמעלה ומובדל מהשגת והבנת האדם, אך התורה שני ההפכים בדיוקא יחד. כי אע"פ שמצד אחד כל חלקי התורה הם כולם שכל עמוק, בנוי ומחושב להפליא מכל הצדדים בעומק וברוח, מכל מקום ככל שמעמיקים בשכל הזה, זה מביא לעוד יותר אמונה, ועוד יותר דביקות.

ובאמת אין עוד דבר שמביא להשגת אלקות - ולחזוקת כח האמונה והנבואה בנפשות ישראל - כמו העיון בשכל התורה. ואע"פ שהעיון הוא ענין שכלי, מכל מקום היא הנותנת, כי כמו שנתבאר הרי בעצם אין בכח האדם המוגבל להגיע לאמונה והשגה באלקות מצדו כלל, וכמה שיעמיק בדבר וכמה שיתפשט מגשמימות הנה כולא קמיה כלא חשיבא, ולא יוכל להגיע על ידם לשום דביקות באור השי"ת אין סוף ב"ה וב"ש, ורק מכח השי"ת יושפע לנו ההשגה הנביאית, והנה במעמד הנבחר כאשר השי"ת השפיע עלינו אור הנבואה והאור האמונה, הנה בזמן זה גופא נתן לנו תורה, כי היא ג"כ שפע אלוהי בלתי טבעי, ולכן בכוחה יושג לאדם מה שלא ישיג בשכלו ודעתו הטבעיים, ומכוחה יוכל לזכות לאמונה ודביקות והשגה באלקים חיים.

ג

תורה עדיף מנבואה

ומעלה יתירה נמצא בתורה יותר מאור הנבואה עצמה שזכינו במעמד הנבחר, כי הנה הנבואה הוא שפע אלוהי השופע על האדם, אבל אין ביכולת האדם לתפוסו מצידו, ורק כאשר תנוח עליו הרוח יזכה אליו. וכן על דרך זה האמונה הוא כח עליון השופע על האדם מצד השי"ת, ואין זה מצידו כלל, כדאיתא במהר"ל, וכל העבודה מצידו הוא רק לגלותה. אבל התורה שבא באופן של שכל, הנה ביד האדם להגות ולעסוק בה יומם ולילה, וזה מה שמצינו בחז"ל שהתורה ניתנה לנו במתנה, שהיא כביכול שלנו, והיא בידנו ואנו יכולים לתפוס אותה בכח שכלנו, אמנם משלל זה עצמו תודוך אמונתנו יותר ויותר, עדי נבוא אל הדביקות ואל הייחוד הגמור ונזכה לראות מראות אלקים כמו במתן תורה (וענין זה נזמן במאמרם ז"ל [ביב"ב]. אע"פ שניטלה נבואה מן הנביאים, מן החכמים לא ניטלה).

זה היסוד המהותי שר' מאיר מלמד בדבריו שכל העוסק בתורה לשמה זוכה לדברים הרבה, שמבטא את החידוש הזה של קדושת התורה, שהתורה אינה ענין שכלי מוגבלת כפי שהיא נראית בחיצוניותה, אלא היא בבחינת 'מפליא לעשות' ועד שעי' אותיות ושכל זה יזכה לדברים הרבה' עד אין סוף מה שלא שיער ולא תיאר. ולכן אע"פ שבחיצוניות נראה שעסק באיזה סוגיא מסוימת מ"מ אין כח התורה מוגבל בכך, אלא זה עצמו יביא אותו לתכלית הייחוד והדביקות והאמונה הפשוטה, להיות 'נקרא ריע, אהוב, אוהב את המקום, אוהב את הבריות'.

ודווקא ה"שכל" הלוה היא שמלבשתו ענוה ויראה, ומכשרתו להיות צדיק חסיד ישר ונאמן, בדרך הטבע אדם שיועד ולומד הרבה, הופך לפרופסור גדול שכבר לא מתאים לו לדבר עם כל אחד ובוודאי לא לקבל מוסר ממישהו אחר, אך חז"ל מלמדים שבתורה זה להיפך, יהודי רוצה שהבן שלך יגדל ענו וירא שמים; 'א ביטולי' יגדל איד? שלח אותו להרבות בלימוד וידיעת התורה הק', עד שיתמלא שכלו בשכל התורה; דווקא זה יביא לו את הקדושה והביטול.

ומכך הוא זוכה גם ליתר המדרגות 'נהנין ממנו עצה ותושיה בינה וגבורה, ונותנת לו מלכות וממשלה וחוקיר דין, ומגליל לו רזי תורה, והוא צנוע וארך רוח ומוחל על עלבונו ומגדלתו ומרוממתו על כל המעשים' שזה אינו סגולה, אלא זהו עצם המהות קדושת התורה, שזה קדושה שנכנסת בתוך המערכת של האדם ובתוך השכל שלו, והאדם הופך כל כולו למציאות של קדושה ורוממות, וייחוד ודבוק באין סוף ב"ה.

מעבוד מותו שיעורו הקבוע של המשפיע הנ"ח ר' בן ציון אפל שליט"א

האלוקי שזכינו במעמד הר סיני, הוא חידוש נורא, והוא היפך הטבע לגמרי, שהרי מקרא מלא דבר הכתוב "כי לא יראני האדם וחיי", ולא זו בלבד אלא גם כל כח האמונה שיש בנפשות בני ישראל, עד שיכולים להידבק בהשי"ת ולהיות כביכול מחוברים אליו יתברך הוא חידוש נפלא מאוד, ואין זה כח טבעי ושכלי כלל, שהרי שכלו של הנבחר המוגבל, אין בתוכו כלל את האפשרות להשיג את האין סוף ית"ש גם אם ירצה מאד בכך.

היו פילוסופים גויים שרצו להשיג את הרוחניות והאלקות בשכלם, ולכן עסקו בהפשטת החומר ובזיכוכים ובהתדבקות השכל בציוורים רוחניים כדי לעלות אל הרוחניות, אך אלקותו ית' הוא הרי למעלה גם מכל ציור רוחני שהוא, שהרי הוא אין סוף, ולכן 'לית מחשבה תפיסא ביה' גם במלאכים הכי מזוככים (והרוחניות שהפילוסופים - וכל חושבי המחשבות והעוסקים בהפשטות של הגויים - השיגו, אין לה שייכות למציאות אלקותו ית"ש, אלא היו כוחות רוחניים של הקליפה, שכידור גם בקליפה יש כוחות רוחניים אמנם הם כוחות נפרדים רח"ל).

אלא שהשגת אלקותו ית' אכן אינה כלל ביד השכל האנושי, וראיית האלקות שהיתה לנו במעמד הר סיני הוא אכן כח אלוהי נבואי, שהכניס בנו הופעה אלקית מצדו ית', מה שאיננו יכולים להגיע אליו כלל מצד כוחות הנבואה. ובעצם, כל האמונה והידיעה שלנו במציאותו ית', שכאמור נכנס בנו במעמד הר סיני, אכן אינה אלא מציאות אלקית השופעת בנשמות ישראל, ואינו תלוי כלל בכח השכל וההבנה שלנו. וכפי שרואים בחוש שהאמונה חזקה יותר מכל הגיון ומכל הבנה שכלית שהיא, אפילו אצל יהודי קל שבקלים.

ומעתה לכאורה יוקשה ביותר איך עם השגה וגילוי נורא זו ניתן לנו התורה, שבפשטות התורה הוא ענין שכלי שאפשר להעמיק בו בשכלנו, ואשר לכן התורה נדרשת בקל וחומר וגזירה שווה שהם ענינים שכליים, והמצוה הוא דווקא להבין ולהשכיל לשמוע ללמוד וללמד, ומעתה הרי הם שני ענינים הופכים לגמרי, ואיך באו יחד במעמד אחד?

ובאמת הוא דבר תמוה ביותר, שהרי לך אין דבר החוסם את החיבור אל כוחות הרוחניים הבלתי טבעיים כמו כח השכל, וכידוע שבטבע העולם זה כך, שאנשים שכליים נוטים להיות מנותקים מרוחניות ומאמונה בכחות על טבעיים, כמו סגולות וכדו', אשר נפוצים יותר בעדות ובחוגים שהיו פחות מתעסקים בהעמקה שכלית, בגלל שזה טבעו של השכל שזה גורם לאדם להיות שקוע בחומר ובמה שניתן למישוש והבנה, וחוסם אותו מלהתחבר אל הכח העל טבעי שבבריא.

וכיון שכן, לכאורה יש מקום לומר שעלינו להתעסק עם השכל כמה שפחות... הרי כל מגמתנו היא לזכות לאמונה בהירה ודביקות בפשיטות אלקותו ית', שהוא הרי כח נבואי ועל טבעי, ולכאורה היה עלינו לימנע מריבוי הפעלת השכל האנושי שלנו ע"י לימוד התורה שזה הרי אמור להרחיק אותנו מעיקר המטרה שלנו?

אמנם, זהו החידוש העצום של קדושת התורה, שאע"פ שהוא ענין שכלי הנתפס הטיב בשכל האדם, ויש ביכולתו להבין ולהשכיל ולהעמיק יותר, מכל מקום תוכה רצון אהבה והשגה ודביקות, ועד שההוגה בה היפוך למאמין עצום ויגיע על ידה אל הדביקות וההשגה הגדולה ביותר באור אלקותו יתברך.

כי התורה הוא המקום בה נשקי שמיא וארעא, לכן מצד אחד יש בו אותיות ותיבות הנתפסים הטיב בשכל האנושי השוכן בארץ, אמנם מצד שני אותיות ותיבות אלו נהפכים להיות אש נורא, המקדשים ומזככים את האדם ומגביהים אותו להידבק בשמי מרום דביקות בעצם אלקותו, ואיתא בספ"ק שלכן ראשית אותיות התורה הוא אות 'אלף' שהוא אתון 'פלא' להורות שאותיות התורה הם ענין פלאי 'מפליא לעשות' שקושר רוחני וגשמי, וזהו גם סוד הכתוב 'אל עיני ואביבה נפלאות מתורתך', שהתורה הוא ענין של 'נפלאות' (אותיות מלא-אות) שהוא מין שכל הנהפך לענין בלתי שכלי שלמעלה מכל שכל והגיון.

ולכן המהר"ל מננה את התורה 'השכל הנבדל', שזה כינוי הסותר

בסוף מסכת אבות יש את המשנה הידועה 'ר' מאיר אומר, כל העוסק בתורה לשמה זוכה לדברים הרבה, אשר הולך ומפרט שם הן את מה שלומד התורה פועל על נפש הלומד עצמו 'נקרא ריע, אהוב, אוהב את הבריות, משמח את המקום, משמח את הבריות, ומלבשתו ענוה ויראה וכו', והן את ההשפעה המסתעפת מכך על כל הסביבה שלו 'נהנין ממנו עצה ותושיה, ונותנת לו מלכות, וממשלה, וחוקיר דין', שמוסרים לו את כחות ההנהגה וההשפעה. ובנוסף לכל זה מה שהוא אף זוכה למדרגות נפלאות של השגה וזיכוך כפי שהתנא מסיים 'ומגליל לו רזי תורה, ונעשה כמעין המתגבר וכנהר שאינו פוסק, והוא צנוע וארך רוח ומוחל על עלבונו, ומגדלתו ומרוממתו על כל המעשים'.

וכל יהודי יודע זאת, בכל מצב בחיים כשנזקקים לעצה ותושיה, בענייני שידוכים; בענייני עסקים; או רפואה ל"ע הוא פונה לבקש עצה מגדול בישראל, למרות שהאדם גדול מעולם לא למד על ענייני שידוכים עסקים, או רפואה, אלא שזה אכן הכוח האלקי שהתורה מניסה בלומדיה שזוכים ל'דברים הרבה' להועיל ולתקן את כל ענייני העולם.

אך מה שצריך לדעת הוא שהדבר אינו איזה 'מתנה שמימי' אשר ניתן מלמעלה למי שלומד תורה לשמה; שבשלב מסויים משלמים לו שכר בעולם הזה ומכניסים בו כוחות נפש מיוחדים משמים. אלא שזהו ענין התורה עצמה, שלימוד התורה הוא מין לימוד שונה משאר לימודים שבעולם המלמדים את האדם רק את הנושא שבו עוסק, משא"כ לימוד התורה פותח לאדם שערים רבים וזוכה מתוך הלימוד עצמו ל'דברים הרבה', הרבה יותר מעצם הסוגיא והענין שבו עסק, ולכן אנו רואים שהתנא מלמד זאת כחלק ממהות העניין של לימוד התורה, וזה שנוי במשנה ראשונה של פרק 'קנין תורה' שבו נשנו הכללים והיסודות של מצוות תלמוד תורה, הנוגע לכל יהודי איך לקיים מצוות תלמוד תורה כראוי.

א

מתן תורה וגילוי הייחוד

ולהבנת הענין יש לנו לעיין במקום הראשון שכלל ישראל למדו תורה, במעמד הר סיני מפי המלמד תורה לעמו ישראל ב"ה, שלכאורה העניין העיקרי של מעמד הר סיני הוא אכן מה ששם למדנו את התורה, "אנכי ולא יהיה לך מפי הגבורה שמענו" ושאר הדברות משה ידבר, ושם קבלנו את כל פרטי המצוות והלכותיהן ודקדוקיהן, שבתורה שבכתב ושבע"פ, ושל כל מה שתלמיד ותיק עתיד לחדש.

אמנם רואים שמעבר לחלק זה, הרי במעמד הר סיני היה התגלות אלוהי נורא מאוד, מה שלא היה כמוהו בעולם וכמו שהתורה עצמה מעידה 'שאל נא לימים ראשונים, הנהיה כדבר הגדול הזה או הנשמע כמוהו, השמע עם קול אלקים חיים מדבר אליו מתוך האש כאשר שמעת אתה ויחי', שהתורה הקדושה מפליאה את נוראות הגילוי שהיה במעמד הר סיני, וכמו שמתואר בתוה"ק (שמות כ, טז) "ויהי ביום השלישי בהיות הבוקר ויהי קולות וברקים וענן כבד על ההר", "ומראה כבוד ה' כאש אוכלת בראש ההר לעיני בני ישראל" (שמות כד, יז). "פנים בפנים דבר ה' עמכם בהר מתוך האש" (דברים ה, ה). "הן הראנו ה' אלקינו את כבודו ואת גדלו" (שם כא), וכמו שדרשו חז"ל על הפסוק (שם ד, לה) "אתה הראת לדעת כי ה' הוא האלקים אין עוד מלבדו" - כשנתן הקב"ה את התורה פתח להם שבעה רקיעים, וכשם שקרע את העליונים, כך קרע את התחתונים וראו שהוא יחיד, לכן נאמר אתה הראת לדעת.

והנה בפשטות שני דברים אלו שונים הם במהותם, כי התורה הוא ידיעת המעשה אשר יעשון, והבנת שורשיהם ויסודותיהם, ובו למדנו את האסור והמותר בשבת, ומה הם קנייני האדם מה שלו ומה אינו שלו, על מה חל איסור גזילה ומה אינו בכלל, ולעומת זה הגילוי אלוהי שזכינו במעמד הר סיני הוא מין אור נביאי מאת ה' שהשפיע עלינו, ובפשטות אין בעצם שייכות בין שני הדברים. אמנם ממה ששני דברים אלו התאחדו במעמד אחד יש לנו ללמוד, ששני דברים אלו באים יחד, והתורה עצמה שייכת להשגה עד שמתוכה יבוא האדם לגילוי והשגה נביאי מעין מעמד הר סיני.

ב

'שכל' שבו נשקי שמיא וארעא

וכדי להבין זאת, צריך שנחדד קודם שהגילוי הנורא והראיה

רשפיה / כללי וחיצוני קודש ממאורי החסידות

ש'גורה ת'פילתי ב'פי - ראשי תיבות שבת, כי בשבת הזמן מסוגל ביותר שיאייר באדם אותיות התפילה.

רבינו שליט"א (רעא דרעיון אמור תשפ"ה)

נועם אמיתה של תורה

אנה אבקשך

שאלות והתלכטיות בעבודת השי"ת

יש חיים בלי נסיונות? (ב)

בביטול הגזירות והייסורים, אנחנו מבקשים "הלך כרצונך הטוב", דהיינו שאם הקב"ה יודע שטוב יותר בדרך אחרת, הרי שיושיענו בדרך אחרת, וסוף כל סוף סומכים אנו על השי"ת שיועד מה הכי טוב. וכן הוא הדבר במיוחד בסוגיא זו של עמידה בנסיונות, שלא בהכרח שהקב"ה יסלק מאתנו את הנסיון, ואדרבה, ייתכן שהקב"ה ירצה דווקא את העמידה בנסיון, וכן ישלח לנו את הנסיון, כי הוא מאמין בנו שנעמוד בנסיון ויודע את גודל הטובה שתצמח לנו ולכל כנסת ישראל מכך (ונאמנם ודאי ששום תפילה לא הולכת ריקם, והיא מסייעת לעמידה בנסיון, אך לא לסילוק הנסיון).

ולא רחוק לומר שגם אברהם אבינו ביקש "אל תביאני לידי נסיון", ועם כל זה הקב"ה ראה שצריך לצאת כלל ישראל ממנו, והוא צריך להיות אברהם אבינו, והביא אותו לתוך הנסיון בדווקא.

יש לדעת, שגם אם התפילה לא תתקבל בצורתה. ובסוף כן תבוא לידי נסיון, כי השי"ת יודע שעדיף שכן תעמוד בנסיון הזה - עדיין עצם התפילה היא עצמה המטרה (מלבד זאת שחסייע לעמידה בנסיון). כי תפילה כזאת כל כולה ביטוי עמוק ונפלא של יראת שמים. ועד כדי כך שלמרות שהאדם יודע את גודל השכר שיזכה לו, עם כל זה אינו רוצה לעמוד בספק של סכנה רוחנית כזו, והרי זה ביטוי עמוק של יראת שמים. ובעצם תפילה זו כבר קיימת מצות היראה, שהיא המעלה העליונה ביותר, שכל העולם לא נברא אלא בעבור יראת שמים.

ואין המשמעות של תפילה כזאת רק כעצה להינצל מן החטא, אלא הבקשה הזאת כשלעצמה היא קיום רצונו יתברך, שהקב"ה רוצה מאיתנו שנתפלל שלא נבא לידי נסיון, כי כשאתה קולט את רוממות השי"ת והפגם הנורא שבכל חטא שהוא היפך רצונו יתברך, אזי ממילא באופן טבעי מתפרצת בקשה זו, ובבקשה עצמה כבר יש ביטול מוחלט להשי"ת, וכנודל הביטול כך מתעצמת תפילה זו, ולמשל כאשר הרבי אומר לחסיד שלו תתחנן לו את היד ותייטור אותי, הרי הביטול שלו לרבו יגרום לעשיית כל השתדלות שבעולם שרבו לא יבקש ממנו בקשה כזו.

וזה בכלל יסוד גדול. שכל פעם שאדם חושב מציאות השי"ת בעולם, עד שלא יודמן לו עתה שום יצר הרע ורצון לחטוא, הרי קיים בכך את מצות היראה. עצם המחשבה מציאותו יתברך באופן שמחייב אותך להתנהג כפי רצונו יתברך, היא כבר קיום מצות יראת שמים, וזו תכלית כל הבריאה, אשר "האלקים עשה שייראו מפניו".

ד.

לסיום יש לזכור ולחזק את הלבבות, שבאם נודמן לו לאדם נסיון קשה ויוצא מגדר הרגיל, **אין זה אלא מחמת רום ערכו**, שהקב"ה רוצה לגלות ולהוציא מן הכח אל הפועל. וחז"ל המשילו את הדבר במדרש למי שבודק את חזק הקנקנים ומכא בהם לראות את חוזקם, שהוא לוקח דווקא את הקנקנים החזקים, כי אינו רוצה לסכן את הקנקנים

היא תלתה את עיניה מאחורי הוילון בשלשת הדיינים הנערצים של לעמבערג, ולא הבינה מה

החלשים. וביתר שאת, מבואר ברמב"ן, שכל מטרת הנסיון היא לבטא ולגלות את הכוחות הפנימיים שכבר מצויים באדם זה, שעל ידי הנסיון יבטא אותם החוצה. זאת אומרת שאם בא אליך נסיון קשה, דע לך שהקב"ה יודע שחזק אתה מבפנים בחזק אלקי, ורוצה הוא לגלות את יפעת תפארת גבורת נשמתך החוצה.

וכאמור, כל מטרת הנסיון היא לרומם אותך למדרגות עצומות. כמבואר בכתוב "נתת ליראך נס להתנוסס", שמכאן אנו למדים קודם כל שהנסיונות ניתנים דווקא ל"יראך", כאמור, ואנו לומדים גם שהמטרה היא "להתנוסס", להתרומם, וכמבואר ברש"י על הכתוב "כי לבעבור נסות אתכם בא האלקים", לרומם אתכם. וזהו מטרת הנסיון - להגביה ולרומם את האדם עד מאוד.

ולכן מצאנו שהצדיקים נתנסו בנסיונות קשים. כמו שראינו באבות הקדושים, שדרך עלייתם מעלה מעלה היתה על ידי נסיונות מיוחדים, כי כך האדם הולך ומתרומם עד אין קץ.

והשגת האדם היא כתוצאה מהגילוי אלוקי הנעלה עד מאוד, שמתגלה על ידי עמידה בנסיון קשה, וממילא מקבל גם האדם השגה אלוקית ודביקות נצחי באופן נעלה ומיוחד מאוד.

וזהו העומק מה שאמרנו חז"ל "לפום צערא אגרא" - שהשכר הוא לפי קושי הנסיון. כנודע שהמצוה והשכר אינם שני דברים נפרדים, אלא **השכר הוא גילוי אלקותו יתברך שנעשה כתוצאה מהמצוה**. כי כשאדם מקיים מצוה, הוא מגלה בזה אלקותו יתברך. ועיקר הגילוי יהיה בימות המשיח ובתחיית המתים, וקודם לכן משיג האדם בגן עדן, ומעט מזער פה בעולם הזה, והכל כתוצאה מהעמידה בנסיון.

ולכן, כשאדם עומד בנסיון קשה, הרי גילה אז גילוי אלקי הרבה יותר נשגב. שהרי דחה והכניע והמתיק חושך כפול ומכופל, ונמצא שגילה גילוי עצום ונשגב, ולכן שכרו עצום גדול. זאת אומרת שהשכר הוא גדול לא כי הוא עבד קשה אלא משום שאם הוא היה צריך לעבוד קשה, הרי זה משום חושך כפול ותוקף הקליפה וההסתרה שהיתה כאן, והוא גילה אורו יתברך ביתר שאת, על כן שכרו רב ביתר שאת.

וכן מצאנו באבות הקדושים, שמבואר בספרה"ק ששכרם ועלייתם עתה בגן עדן הוא עד אין קץ, בהפלגות עצומות שאין לנו שום אפשרות לתאר את עוצם עלייתם (עיי' תניא פ"ט). משמעות הדבר היא, שהם גילו אלקותו יתברך באופן נורא ונשגב ורם ונישא למעלה מכל השגה, ועד היום כלולו חיים מעבודתם הקדושה, וכל זה נעשה על ידי נסיונות.

לכן, גם אם יש לך נסיונות קשים היוצאים מגדר הרגיל, אל לך להישבר אלא להיפך, לשמוח בחלקך שבך בחר השי"ת לרומם אותך עד אין קץ, והוא יתברך בוודאי יעמוד בעורך שתעמוד בניסיון ותגיע למדרגות והשגות הנשגבות שהועיד לך, לפעול את עוצם גילוי אלקותו יתברך בתחתונים.

בהצלחה וסיעתא דשמיא!

הדיינים החלפיו ביניהם מבטים אפופי פליאה ותדהמה, כמו שחדתה לפנייהם זה עתה חידה נעלמת שאין איש יודע את פשרה. "אולי לא שמעו הדיינים טוב את מה שאמרת" ניסתה לחשוב מתוך אובדן העשתונות, והשמיעה שוב את טענתה בפשטות הכי פשוטה:

איני צריכה יותר אלא שהדיינים ישובו שוב על אותה דין תורה ולבדוק שוב את הפסק. הרבי הקדוש מרימנוב הרי אמר לי זאת בפירוש, שהיה טעות בפסק הזה.

והדיינים שפשו שוב את עיניהם, תוהים אם זה אכן קורה בהקץ; כאן בתוך חדר בית הדין הגדול של לעמבערג, בית דינו של פוסק הדור וגאון ר' יוסף שאול נתנון זי"ע בעל "שואל ומשיב" אשר התורה כולה פרוסה לפניו כמלה וכל ישראל חרדים אל מוצא פיו, אך הצדיק מרימנוב טוען שהפסק המנומק שהגאון הוציא מכתב ידו לפני שבועיים לאלמנה זו פסק מוטעה הוא. והדבר נפלא ונעלם מבינתם.

האלמנה שמה על שולחן הדיינים את 'כתב הפסק' שלה. כך נוהג היה הגאון בעל "שואל ומשיב" בענותותו, תמיד שכשהיה פוסק את הדין לאי מי, שמסר כתב מנומק ומפורט שבו ביאר בטוב טעם את כל המקור והסברא מהיכן דן את הדין. את הכתב הזה ראה הרה"ק הרבי ר' הערש מרימנוב זי"ע והודיע שהפסק שנפסק שם שלא לטובתה אינו אלא טעות, ושראו לדיינים שיבדקו שוב את הדין.

הדיינים ניסו לבדוק בשולי הכתב אם הרה"ק ציין לפחות איזה מראה מקום על שורש הטעות לדבריו, אך לא. הכתב היה חלק, והתעלומה עמדה באויר.

הדיינים הסתודדו ביניהם, ואז נמלכו להציג את התעלומה המוזרה לפני האב"ד הגאון ר' יוסף שאול בעצמו. הם נכנסו אליו בחדר הסמוך, והושיטו לגאון את כתב הפסק ואת דברי הפלא של הרה"ק מרימנוב על כך.

הגאון העניו לא חשב הרבה, החל לעבור על הפסק, ובגאונותו קלט תיכף את שורש הטעות. ממש בית הדין נשלח בבחיולות אל בעלי דינה של האלמנה, ובית הדין התיישב לדון מחדש בפסק הדין. והדין הוכרע לטובתה של האלמנה, כדברי הרה"ק מרימנוב.

פליאתם של הדיינים התגברה עתה שבעתיים, כשגם הגאון ר' יוסף שאול לא ידע את נפשו מפליאה; מנין ידע זאת הרבי ר' הערש אם שנודע היה הרה"ק בעבודתו ובצדקותו השגיבה, הרי לא היו רואים אותו כמעט עוסק בנגלות התורה באתגליא, וכידוע היה כל ימיו משרת בקודש אצל רבו הרה"ק הרמ"מ מרימנוב, ומנין היתה לו הוראות הו שהפסק של גאון הדור היה מוטעה?

לא נחה דעתו של הגאון ר' יוסף שאול, עד שבהזדמנות כאשר הגיע אל רימנוב נכנס לבקר אצל הרה"ק, ולעמוד על פשר דבר הפלא.

תשובתו של הרה"ק היתה נפלאה לא פחות מדבר המעשה עצמו, ויש בה לאלפנו בינה על מהות התורה ועריכותה, כשכה הסביר לו הרה"ק:

הנה דוד המלך ע"ה אומר "מתוקים מדבש ונופת צופים", היינו שרבי התורה יש בהם מתיקות נפלאה, ואכן בכל פעם שאני עוסק בדברי תורה אני מרגיש בעצמי את נועם מתיקות, אך עתה כשבאה לפני האלמנה הבוכיה עם פסק הדין שלכם, ועיניתי בדבריהם פעם ופעמיים לא הרגשתי כלל את טעם מתיקות התורה שיש בפסק ההלכה, ומתוך כך הוברר לי שאין הפסק הזה מכוון לאמיתה של תורה, ואשר לכן אין מרגיש בה טעם התורה שמציאותה היא נועם ומתיקות. וכמו שאכן התברר בסופו של דבר.

מקור: הרה"ק ר' אברהם שמואל מאירנוב זי"ע (אוצר סיפורים ח"ד, ז).